

Baltijas foruma 13. starptautiskā konference
ES UN KRIEVIJA 2008. GADĀ: JAUNU PIEEJU MEKLĒJUMOS

23. – 24. maijā, 2008
Baltic Beach Hotel, Jūrmala

DALĪBNIEKU ZIŅOJUMI

Žaneta JAUNZEME – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras valdes priekšsēdētāja

Biznesa cilvēkiem nav šaubu – ar kaimiņiem un, vēl jo vairāk, lieliem tirgiem ir jābūt vislabākajām iespējamām attiecībām. Mums, uzņēmējiem, ar Krieviju attiecības ir ļoti, ļoti svarīgas. Jau no seniem laikiem ir zināms – miers baro un nemiers posta. Un man jāsaka, ka mums, Tirdzniecības kamerai, ar Krievijas Tirdzniecības un rūpniecības palātu ir vislabākās, gan līgumiskās, gan cilvēciskās attiecības, un ir arī kopīgi plāni. Bet mēs arī zinām, ko nozīmē politiskās svārstības, un ir ļoti labi piemēri tepat Ziemeļos kaimiņos.

Biznesmeņiem arī nav šaubu, ka brīvais tirgus un zināmi, pārskatāmi, skaidri spēles noteikumi biznesa vidē nodrošina peļņu ilgtermiņā. Mana starptautiskā pieredze un zināšanas ir riska vadība. Arvien esmu aicinājusi uzņēmējus apzināt savus riskus un vadīt tos. Gan Latvijā, gan Krievijā šodien viens no uzņēmēju galvenajiem riskiem ir domāt, ka brīvais tirgus un spēles noteikumi visiem patiešām eksistē. Tādu nav. Politika un bizness ir savijies neatsienamā mežglā, un ar šo realitāti ir vienkārši jāreķinās. Tas ir politiskais risks. Ko var darīt klasiski ar riskiem?! Pirmkārt, var atstāt riska zonu. Var pārnest biznesu uz citām valstīm. Mani gan pēdējā laikā sāk mākt bažas, skatoties televīziju, ka, iespējams, tādas pavisam brīvā tirgus un patiešām godīgu spēles noteikumi valsts nemaz neeksistē. Tā ir kā ideja par Kampanellu, saules pilsētu. Piekritu arī Jurim Savickim, vērojot ES veco lielo dalībvalstu politiskās intereses attiecībā pret mazajām dalībvalstīm. Otrkārt, šo politisko risku var mēģināt samazināt ar dažādām efektīvām metodēm. Un, treškārt, klasiski šo risku var pārnest, bet, kā zināms, apdrošinātājs šo risku neņem, jo ir skaidri zināms, ka būs zaudētāji. Var jau būt, ka mēs varam secināt, ka šis risks eksistē, bet neņemam to galvā un mierīgi turpinām darīt tādā pašā garā, bet es domāju, ka visi šeit sēdošie cilvēki vismaz vārdos noraidīs šādu ieteikumu. Tātad risku vajadzētu samazināt. Politiskā saistība ar biznesu faktiski nozīmē, ka politiķi ir biznesmeņi, kuri ar politikas metodēm veido savu privāto biznesu. Un vēlētāji, tai skaitā mazie un vidējie uzņēmumi par šo izrādi maksā nodokļus. Šis bīstamais risks ir jāmēģina mazināt.

Ir dažas cerības. Putina kungs savā runā, stājoties premjera amatā, teica, ka ir jāsamazina valsts loma biznesā, un ceru, ka visi Krievijā viņu klausīs. Latvijas biznesmeņi pēc mūsu pētījumiem, kurus veicām martā, aptaujājot tūkstoši uzņēmēju, bija gatavi diezgan ekstrēmām rīcībām – brīdinājumu streikam, nemaksāt vienu mēnesi nodokļus, par to vairāk samaksājot sodu, lai pievērstu politisko biznesmeņu uzmanību nodokļu maksātājiem. Es neatbalstu ekstrēmas rīcības, es atbalstu sadarbību un dialogu, kura rezultātā ir radīta vērtība – auglīgāka uzņēmējdarbības vide. Un šis forums ir vieta, kur mēs varētu meklēt risinājumus. Mūsu, Latvijas biznesmeņi domā, ka mums nav ne politiskās, ne ekonomiskās krīzes, mūsu krīze ir mūsu galvās.